

Έγραψαν για το βιβλίο...

Παπούτσια με φτερά

Μαρία Παπαγιάννη

Σειρά: Μυθιστορήματα Φαντασίας (9-18 ετών)

Ο Άρης είναι ψαράς. [...] Μη σας κακοφανεί, μα ο ψαράς Άρης γράφει στα κρυφά ποιήματα. Αλλά κάνει κι άλλα, ίσως περισσότερο φανερά πράγματα. Έκανε μια μετακόμιση σε ένα υπόγειο. Μια μετακόμιση αναγκαστική. Και την εμφάνισε στην κόρη του, τη δεκάχρονη Ρόζα, σε μια πολύ σπουδαία κίνηση και ευκαιρία, μια μετακόμιση στο Βασίλειο των Γάτων. Τη Ρόζα την πριγκίπισσα, άλλοτε Πριγκίπισσα Γελαστή –όταν γελάει–, άλλοτε Πριγκίπισσα Τρελή ή Τσίνα, αναλόγως ασφαλώς της μικροδιάθεσής της. Μαζί ήρθε κι ο Καρλίτο με το κλουβάκι του, το αηδόνι τους. Ο Άρης, ο φανερός ψαράς και κρυφός ποιητής κάνει κι άλλα πράγματα. Στις γάτες έχει δώσει ονόματα ποιητών: Ρεμπό, Ελυάρ, Σαπφώ, Όμηρος, Γουλφ, Πλαθ. Τις αγαπά τις γάτες. Τις φροντίζει.

[...] Παπούτσια με φτερά. Από 8-9 ετών μέχρι όσο θες. Προτείνεται με θέρμη. Για όσους θέλουν να εξημερώσουν την αλεπού που τους κοίταξε άγρια, όσα ξεχάστηκαν κι όσα μαγεύουν. Για την ποίηση που υπάρχει στη ζωή και τη ζωή που κάποτε γίνεται ποίηση.

Απόστολος Πάππος, elniplex.com

Αναρωτιόμουν προ ημερών τι γυρεύουμε διαβάζοντας λογοτεχνία. Κατέληξα ότι αυτό που αναζητάμε είναι κάποιου είδους δικαιοσύνη. Τη δικαιοσύνη της ομορφιάς. Τη δικαιοσύνη της αλήθειας. Αυτή τη δικαιοσύνη υπερασπίζονται με σθένος και τα *Παπούτσια με φτερά*. Με την ποιητική ματιά να συνιστά μέσο όχι φυγής, αλλά μιας εκ νέου, ίσως διαφορετικής βόλτας και γνωριμίας με τον κόσμο. Τον τρόπο να τον επαναπροσδιορίσεις και να τον μεταμορφώσεις. Μια δύναμη αλλαγής κι ελπίδας. Μια δύναμη τελικά αλήθειας, ουσίας κι ανθρωπιάς.

Ελένη Γεωργοστάθη, miaforakienankairoimikrieleni.blogspot.gr

[...] Το βιβλίο είναι γεμάτο από αγάπη για τον άνθρωπο, τον πληγωμένο, τον αδύναμο, τον άστεγο, τον κατατρεγμένο, για όλους εκείνους που βρίσκονται στο έλεος των άλλων ανθρώπων, και για τα ζώα. Αντίστιξη στον φόβο από εκείνους που είναι έτοιμοι να πράξουν το κακό.

Η Παπαγιάννη χτίζει με πολλή φαντασία τον κόσμο της ουτοπίας της, όπου όλοι οι άνθρωποι και όλα τα ζωντανά πλάσματα προσπαθούν να ζουν ευτυχισμένα, κάνοντας πράξη

Έγραψαν για το βιβλίο...

αυτό που ο μέγας Αλβέρτος Σβάιτσερ υπέδειξε. Ο σεβασμός στη ζωή είναι σεβασμός στον άνθρωπο, στα ζώα, στα φυτά και στη φύση εν γένει.

Η αφήγηση είναι ένας μεγάλος κύκλος που μέσα του εγκιβωτίζει άλλους μικρότερους με πολλές ιστορίες, η μια συνέχεια της άλλης, σαν αυτές της Χαλιμάς. Η συγγραφέας με τις δικές της ιστορίες φτιάχνει μια σπείρα μαγική, της οποίας το κάθε γύρισμα ολοκληρώνει ένα μέρος του μύθου, αρχίζοντας από ένα φτερό στον άνεμο. Ένα φτερό, δηλαδή, που κατέληξε στο κουτί με τα τιμαλφή της μικρής Ρόζας, για την οποία θα μπορούσαμε να πούμε πως ζει με τα παραμύθια της, με τα όνειρά της, με τα γραψίματα στο ημερολόγιό της, με τις ζωγραφιές της, τα ποικίλα και θαυμαστά της παράλληλα με την καθημερινή ζωή. [...]

[...] με τα μάτια της μικρής Ρόζας ο κόσμος διαγράφεται και περιγράφεται με τα χρώματα της ζωής, και τα φωτεινά και τα γκριζα. Φυσικά η Παπαγιάννη ξέρει να ρίχνει τα βέλη εκεί που πρέπει και ξέρει να διδάσκει και να καθοδηγεί, χωρίς να δανείζεται το ύφος της ηθικοδιδακτικής διδασκαλίας. Αφήνει τα πράγματα να αυτοπροσδιοριστούν ως παρόν και να διαγραφούν ως αισιόδοξη αχτίδα στο μέλλον.

Κρατώ ως σήμα τη φράση «Η γλώσσα δεν είναι μόνο τα λόγια. Είναι και η ιστορία των ανθρώπων. Αυτά που θυμούνται αλλά και αυτά που ονειρεύονταν». Και αυτή η γλώσσα αναδεικνύεται μαγική μέσα από την αφηγηματική ποικιλία και το ύφος το διαμορφωμένο ανάλογα με την περίπτωση, που δίνει στα πρόσωπα τη φωνή και το λεξιλόγιο που τους ταιριάζει, καθώς και τα άλλα αφηγηματικά τεχνάσματα. Έτσι, ο ψαράς και ποιητής μπαμπάς της Ρόζας έχει δώσει ονόματα μεγάλων ποιητών στις γάτες, επαληθεύοντας ίσως (δικό μας το σχόλιο) την άποψη ότι, αφού οι γάτες θεωρούνται επτάψυχες, μπορούν να είναι η επιβίωση μιας αρχαίας ποιήτριας, όπως η Σαπφώ, η Πράξιλα ή μιας νεότερης όπως η Έμιλυ Ντίκινσον. Βεβαίως, δεν λείπει ο Ρεμπό και άλλοι επιφανείς της μεγάλης γενιάς των ποιητών. Και ο Δον Κιχώτης, και οι ανεμόμυλοι, και τα ονόματα «Βάβελ», «Πάντα», «Μαραμπού», «Κάρμεν», «Λυπημένη», με τα συνυποδηλούμενά τους.

Ανθούλα Δανιήλ, diastixo.gr

[...] Με τη μαεστρία έμπειρης υφάντρας του λόγου, η αγαπημένη Μαρία έπλεξε με οδηγό τη Ρόζα της, την ευάλωτη αλλά χαρισματική κεντρική της ηρωίδα, μια ιστορία αληθινή σαν παραμύθι που ταξίδεψε αξόδευτο από γενιά σε γενιά και παραμυθένια σαν τον βίο και την πολιτεία ανθρώπων που μπορεί να είναι γείτονες και φίλοι μας, ανθρώπων σαν κι εμάς. Δεν λείπει κανείς και τίποτα από αυτό το βιβλίο. Όλοι και όλα, άνθρωποι, ζώα, ιδέες, λέξεις, έχουν τη θέση τους, το σχήμα τους, το χρώμα τους, την πραγματικότητά τους, το δικίο τους, τον καημό τους, τον σκοπό τους.

[...] Σε αυτή την πολύχρωμη «Αυλή των Θαυμάτων», σε αυτή τη γεμάτη ζωή και δράση «Γειτονιά των Αγγέλων» όπου ξετυλίγεται το κουβάρι της ζωής πολλών και διαφορετικών ανθρώπων, ανθρώπων που η σκούφια τους μπορεί να κρατάει από κάθε γωνιά της γης, η Ρόζα θα μνηθεί στην περιπέτεια του προσωπικού της μεγαλώματος με τρόπους υπέροχα αντισυμβατικούς. Βήμα το βήμα θα υπερβεί ακόμη και την εκ γενετής σωματική της αδυναμία και θα ανακαλύψει αυτά που φαίνονται κι αυτά που δε φαίνονται. Αυτά που είναι κι αυτά που καμώνονται πως είναι. Αυτά που δε φοβούνται την εικόνα τους στον καθρέφτη κι αυτά που έχουν για πάντα εξορίσει τους καθρέφτες από τη ζωή τους.

[...] Η Μαρία Παπαγιάννη μάς χάρισε ένα βιβλίο πολύχρωμο υφαντό. Μια «έντυπη» κρητική βούργια για να βάλουμε μέσα το προσφάι και το νερό μας και να ξεκινήσουμε ένα ξομπλιαστό ταξίδι στα άδυστα της ανθρώπινης ψυχής. Με ρέουσα, κλιμακωτή γραφή, με την απλότητα και την ευαισθησία της πέννας της, με την ιδιαίτερη ματιά της παιδικής αθωότητας που πάντα κομίζει στα βιβλία της, μας προσκαλεί σε μια βουτιά στην αληθινή και διαχρονική αξία της Ανθρωπιάς. Στην αληθινή και διαχρονική αξία της Ποίησης. Στην αληθινή και διαχρονική αξία της Γλώσσας, της κάθε σπάνιας και μοναδικής γλώσσας μέσω της οποίας οι άνθρωποι όπου γης κοινωνούν και επικοινωνούν την Αγάπη, την Ιστορία, την Ταυτότητά τους. Το εξώφυλλο της Φωτεινής Τίγκου είναι απολύτως

Έγραψαν για το βιβλίο...

ταιριαστό με το περιεχόμενο του βιβλίου. Και τα περιεχόμενά του, μαζί με τη βιβλιογραφία που παρατίθεται στο τέλος, μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να εντυφώσει κανείς στη μαγεία του ποιητικού λόγου έχοντας ανοιχτό στο πλάι του έναν παγκόσμιο χάρτη.

Εύη Τσιπιδίου, evitsitiridou.me

Τι να πρωτογράψει κάποιος για το νέο βιβλίο της Μαρίας Παπαγιάννη. Χείμαρρος οι λέξεις, οι εικόνες, τα συναισθήματα. Κάθε σελίδα και ένα ταξίδι στο όνειρο, στη σκέψη. Ένα ταξίδι στα βάθη της ψυχής, στα αμίλητα, στα φοβερά που είναι εκεί κρυμμένα και φοβόμαστε να τα βγάλουμε στην επιφάνεια, μην και πληγωθούν, μην και πληγωθούν. Ένα βιβλίο για το όνειρο, για τις μύχιες σκέψεις, τις απορίες, τους φόβους, για τους ανθρώπους που δε σταματούν να ονειρεύονται. Για τους κόσμους που όλοι μας λίγο πολύ κουβαλάμε μέσα μας. Ένα βιβλίο γεμάτο ανθρώπους και ιστορίες που μπλέκονται στο μωσαϊκό των πολιτισμών, στις διαφορετικές κουλτούρες που όμως είναι πια δίπλα μας, ανάμεσά μας κι όχι κάπου στην Ανατολή, απόμακροι. Είναι φίλοι των παιδιών, δικοί μας, που μάχονται κι οι ίδιοι να μην ξεχάσουν. Ένα βιβλίο ποίημα για την πιο μεγάλη αλήθεια. Εκείνη της αναζήτησης της ψυχής, του ονείρου μας, της αγάπης προς τους ανθρώπους, τις ιδέες, τις μνήμες και τις παραδόσεις. Ένα βιβλίο για να μην ξεχνάμε τι κουβαλάμε, τι χρέος έχουμε απέναντι στην ιστορία, στην ποίηση, στον πολιτισμό μα και στον ίδιο μας τον εαυτό. [...] Ένα βιβλίο που διαβάζεται απνευστί, γιατί τα όνειρα δεν είναι σωστό να τα κόβεις στη μέση, πρέπει να τελειώνουν και να αφήνουν εκείνη τη γλύκα που φαίνεται στο βλέμμα το πρωί και στην ψυχή ολόκληρη τη μέρα.

Κι αν το κοιτάξεις μόνο από το εξώφυλλο που έφτιαξε μαγικά η Φωτεινή Τέκκου, θα αρχίσεις να ονειρεύεσαι...

Ελένη Μπετεινάκη, cretalive.gr

[...] Ο απλός κι ευαίσθητος λόγος της συγγραφέως, η σοφία των ηρώων της, καθώς και η μαγεία της ιστορίας κρατούν αιχμάλωτο τον αναγνώστη και τον οδηγούν τελικά στη λύτρωση μέσα από τις δυσκολίες που καλούνται ν' αντιμετωπίσουν οι πρωταγωνιστές του βιβλίου. Η ανθρωπιά στο τέλος νικά. Η φιλία επιβραβεύεται. Το καλό επιβάλλεται στο κακό. Η αγάπη απλώνει τις φτερούγες της και βοηθά να ξεπεραστούν όλες οι δυσκολίες.

[...] Όμορφο κι ευφάνταστο είναι το εξώφυλλο του βιβλίου (έργο της Φωτεινής Τίκκου) και δένει απόλυτα με το περιεχόμενό του. Στις τελευταίες σελίδες θα βρείτε αντί περιεχομένων μια ανθολογία από ποιητικά (και όχι μόνο) έργα σπουδαίων λογοτεχνών, από όπου αντλήθηκαν οι τίτλοι των κεφαλαίων του βιβλίου. Η βιβλιογραφία που παρατίθεται έρχεται να συμπληρώσει την εξαιρετική δουλειά της συγγραφέως.

Αλκιβιάδης Κούσης, viewtag.gr

[...] Η Μαρία Παπαγιάννη χτίζει μια ιστορία μέσα σε μια άλλη ιστορία. Δυο παράλληλοι κόσμοι με συνδετικό κρίκο ένα μικρό κορίτσι. Τη Ρόζα. Τη Ρόζα που ζει με τον ψαρά μπαμπά της σε ένα μικρό υπόγειο, στο Βασίλειο των γατών. Τη Ρόζα που αγαπά τις γάτες, τα κατοικίδια αηδόνια, τον Χασίμ, και ζωγραφίζει μαγικά σπιριτόκουτα στον τοίχο του δωματίου της για να δραπτευεί...

Έγραψαν για το βιβλίο...

[...] Δυο κόσμοι με συνδετικό κρίκο την απώλεια και τη μνήμη. Δυο κόσμοι που συναντιούνται σε ένα όνειρο... Μα ποιος μπορεί να πει πού αρχίζει το όνειρο και πού τελειώνει η πραγματικότητα. Κι αν ένα όνειρο μπορεί να αλλάξει τη ζωή σου, δεν είναι κομμάτι της πραγματικότητας χειροπιαστό; Κι αν ζεις τη ζωή με την ποιητικότητα ονείρου, ποιος μπορεί να αρνηθεί την αλήθεια της; Η Ρόζα, και κάθε Ρόζα, έπρεπε να κολυμπήσει στην Πολιτεία του Βυθού (της) για να ανακαλύψει το θάρρος να αγωνίζεσαι για τα σημαντικά, αυτά που ίσως δεν σε αφορούν άμεσα, –αν υπάρχει στ’ αλήθεια κάτι που συμβαίνει και δε μας αφορά άμεσα, να βρει τι την πονάει. Να ανακαλύψει τι είναι σημαντικό να θυμάται, και να αναδυθεί για να δώσει μάχες στον πραγματικό κόσμο, στη γειτονιά της. Να υπερασπιστεί τους ανθρώπους της και και το δικαίωμά τους να υπάρχουν ελεύθερα, να επιλέγουν τη ζωή που τους ταιριάζει, να μαζεύουν τα κομμάτια τους και να ριζώνουν ξανά, να κυνηγούν το όνειρό τους, να γίνονται καλύτεροι, να βάζουν τα δικά τους παπούτσια με φτερά και να πετούν... [...]

Αγγελική, paidikavivlia.blogspot.com

Κρατώ ένα ζευγάρι παπούτσια με φτερά και 1197 λέξεις. Δηλαδή απαιτούνται σχεδόν 15 λεπτά για να σας περιγράψω τι ένιωσα ταξιδεύοντας αλά Μαρία Παπαγιάννη. Ένα ταξίδι που ξεκινά με τοπία ονείρου για ν’ αγκαλιάσει τον πραγματικό κόσμο, από τούτη την ειρηνική σύναξη κι ως την ασχήμια του απέραντου πολέμου.

Τα παπούτσια με φτερά είναι μυθιστόρημα εξαιρετικό και ιδιαίτερου ρυθμού. Αφορά έφηβους τουλάχιστον από τα 15 έως τα 75. Διαθέτει ζωντάνια, αλήθεια, έμπνευση και την πονηριά αλεπούς. Στην ουσία πρόκειται για σύνθεση ποιητικών στιγμών που μας εξαπατά ως μυθιστόρημα χάρη σε μια ικανή δόση πρόζας. Από την πρώτη σελίδα αντιλαμβάνεσαι πως δεν μπορείς να μείνεις στην επιφάνεια. Υπάρχουν μαστορικά τεχνάσματα, ας τα πούμε έτσι για ευκολία, που σε τραβούν προς την ουσία. Συμβολισμοί, αντιθέσεις, αφαίρεση, ονειροπαρμένες καταστάσεις, λέξεις μαγικές, αγαπητικές στιγμές, γλυκύτατες υπερβολές, απλότητα και σοφία, χωνεμένη εμπειρία και γνώση, θλίψη, απώλειες φανερές και ανομολόγητες, ορφάνια, προσφυγιά, πόλεμος, ελπίδα, θεατρικότητα. Όλα με την οικονομία μιας ελλειπτικής και ευφυούς ματιάς στα γεγονότα γύρω μας.

Το θετικό υπερβαίνει. Η θλίψη οδηγεί στην τρυφερότητα κι αποκεί στην αισιοδοξία. Αίσθηση πληρότητας μας κατακλύζει. Μιλάμε για όρους ποιητικής συμπύκνωσης. Άλλωστε η ποίηση εκφράζει τους πόθους μας απ’ την πρώτη ημέρα επί της γης, πριν ο λόγος γίνει πολύπλοκος, πριν η φιλοσοφία φτάσει σεβάσμια επιστήμη, και προπάντων πριν η δημιουργία ξεμείνει σε κατάλογους κατατάξεων. Σε τέτοιο γνήσιο χώμα καλλιεργεί η Μαρία. Υπάρχει και μια πρέζα μυστηρίου όπου απαιτείται. Άλλωστε χωρίς μυστήριο στο τσαντάκι της, ούτε και η φύση τολμά να βγει έξω.

Η Μαρία Παπαγιάννη τινάζει την ψυχή της στο παράθυρο και πέφτουν εικόνες. Ηρεμία, απαντοχή, καθαρότητα. Ό,τι πηγάζει από της αγάπης το σιωπηλό χάδι.

[...] Έχουμε την ευκαιρία να συνειδητοποιήσουμε αξίες και καθήκοντα ως άνθρωποι και, γιατί όχι, ως πολίτες.

[...] Η Μαρία είναι και καλλιεργητής γνώσης. Κάνει παραμύθι τα μυστικά του σύμπαντος, της γένεσης, τα κόλπα που χρησιμοποιεί η φύση για να δημιουργήσει και να στηρίξει τη ζωή. Νόμοι που χρειαστήκαμε χιλιάδες χρόνια να τους αντιληφθούμε και να τους κατατάξουμε βρίσκονται εδώ εκτεθειμένοι. Τελικά πίσω από γεγονότα και συμβολισμούς κατανοούμε πως το ζήτημα της συνύπαρξης άρα και της ύπαρξης είναι πλέον στα χέρια μας. Ας παλέψουμε με κατανόηση και αποδοχή, με αξιοπρέπεια και σεβασμό, με ερωτήματα, όπως οι ήρωες εδώ μέσα, κι όλα θα πάρουν το δρόμο τους. Τα «παπούτσια με φτερά» είναι, και, ένα εγχειρίδιο φιλοσοφίας. Και σαν τέτοιο μας ωθεί στην αισιοδοξία που οφείλουμε να αναδίδουμε.

[...] Εδώ μέσα αναγνωρίζουμε τη λάμψη του ελάχιστου με διαλόγους σαν αρχαίο τηλεγράφημα. Γι’ αυτό μιλώ για ποίηση στην υπηρεσία της πρόζας ή και το αντίθετο.

[...] Εδώ οι εμπειρίες οδηγούν σε απώλειες που μας γεμίζουν και τότε ξέρουμε πως δεν είμαστε μόνοι μας· η γνώση κουβαλά και το βάρος της απώλειας. Αλλά οι ήρωες της Μαρίας, ακόμα και οι πρώην θαλασσινοί που έχουν

Έγραψαν για το βιβλίο...

ρίξει πια άγκυρα στο μπράτσο τους, απογειώνονται παρά κι ενάντια. Ίσως απογειώνονται μετά φόβου γνώσεως, αλλά με γενναιότητα και απαντοχή οπωσδήποτε. Εδώ μας ανοίγεται μια μαγική ζωγραφιά, μια γεννήτρια οριζώντων. Δεν πρέπει να χάσουμε την ευκαιρία. Πηδάμε μέσα και το ταξίδι αρχίζει. Ό,τι αναζητούμε είναι μπροστά.

Θα λάτρευα ετούτο το μυθιστόρημα μεταγραμμένο σε εικόνες. Θα λάτρευα ένα θεατρικό να ορίζεται από διαλόγους αλά Μαρία Παπαγιάννη: «Φτάσαμε στο δέντρο της πίστης» / «Της ποιας;» / «Έλα, κατεβαίνουμε. Ακολουθα και μη μιλάς» / «Δεν υπάρχει δρόμος» / «Προχώρα στη ρίζα»...

Ναι, με μάγεψαν παπούτσια και φτερά, που με λογισμό, πονηριά κι αγάπη, τα έχει συρράψει μια Μαρία ή Ρόζα ή Γελαστή ή Τρελή ή Τσίνα, Πριγκίπισσα ονείρων και αρχαίων πόλεων εξάπαντος.

Δεν ξέρω αν μάθατε και σεις πως τα «παπούτσια με φτερά» τώρα δα προηγούνται ένα μίλι μπροστά, του λόγου μου πάντως τρώω τη σκόνη τους.

Σταύρος Σταμπόγλης, fractalart.gr

[...] Η ανάγνωση του βιβλίου συνοδεύεται από μια μουσική που η μελωδία και η ένταση εναλλάσσονται, τουλάχιστον αυτό νομίζει και πιστεύει ο αναγνώστης, και προχωρά με το άκουσμα στα αυτιά και στην ψυχή είτε βρίσκεται στον αληθινό κόσμο με τη Ρόζα να μιλά είτε στο φανταστικό της ταξίδι στην Πολιτεία του βυθού. [...]

Έλενα Αρτζανίδου, thinkfree.gr

Αν θεωρήσουμε πως ένα έργο τέχνης έχει τόσες ερμηνείες όσες και οι ανταποκρίσεις του κοινού που το παρακολουθεί, το παρατηρεί ή το διαβάζει, τότε θα λέγαμε πως το νέο βιβλίο της Μαρίας Παπαγιάννη είναι ένα έργο με πολλαπλά επίπεδα ανάγνωσης και αναγνωστικής ανταπόκρισης.

Ξεκινώντας από φράσεις ή στίχους που πιθανώς ενέπνευσαν την ίδια στη ζωή και στο έργο της, δημιουργεί ένα διακειμενικό υπόβαθρο σε 25 κεφάλαια, πάνω στο οποίο στήνει την ιστορία της αριστοτεχνικά. Μια ιστορία που κινείται ανάμεσα στο φανταστικό, ουτοπικό και στο πραγματικό, με ήρωες οι οποίοι παραπέμπουν σε μεγάλα λογοτεχνικά έργα και χαρακτήρες, όπως ο Δον Κιχώτης, ο Μαραμπού, ο Πάντα, ο Βαβέλ, αλλά και σε σύγχρονα όπως η *Μαύρη λίμνη* της Μελίνας Καρακώστα.

[...] Η διαφυγή λοιπόν, της Ρόζας σε μια Πολιτεία που μάχεται για τη διάσωση των γλωσσών από τους Γλωσσοκτόνους αποκτά και μια μετωνυμική σημασία σε σχέση με την εσωτερική της σύγκρουση αλλά και με τη σύγκρουση που συντελείται στο εξωτερικό περιβάλλον της ανάμεσα στην αποδοχή της διαφορετικότητας και στον ρατσισμό. Και οι δύο αυτές μάχες έχουν ως κοινό σημείο την υπεράσπιση της μοναδικότητας και της ιστορίας που κουβαλά ο καθένας από εμάς. [...]

Χρύσα Κουράκη, lesxhanagnosis.blospot.gr